

тренінгу залежить від уміння викладача утримувати баланс між завданнями навчальної підготовки, особистісним розвитком студентів, формуванням комфортної атмосфери та чітким тренувальним процесом.

Інтерактивні методи навчання, що використовуються у тренінгу з метою активізації інтелектуальної, навчально-пізнавальної діяльності, розкриття творчого потенціалу, підвищення мотивації навчальної діяльності, сприяють особистісному та професійному розвитку не лише студентів, а й самих викладачів за рахунок збагачення їхнього професійного досвіду.

Література

1. Donald L. Kirkpatrick, James D. Kirkpatrick. Evaluating Training Programs : The Four Levels, Berrett-Koehler Publishers, 2006, 392p.

УДК 372.882.1

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЛАСИЧНИХ ТА НОВІТНІХ КОМУНІКАТИВНИХ МЕТОДИК ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Комар О.С., старший викладач
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

У світі методології викладання англійської мови ведуться постійні дебати на тему того, яка методика вивчення мови краще. Прихильники класичної методики кажуть, що традиційний спосіб вивчення мови є більш практичним і ефективним. Адже він включає відпрацювання всіх чотирьох основних мовних навичок: говоріння, аудіювання, читання та письма. Як

результат, розширюється лексичний запас і покращується вимова. Прихильники ж комунікативної методики вказують на недоліки цієї методики. По-перше, при всебічному вивченні мови не залишається часу на розмовну практику, а по-друге викладачі, як правило, не є носіями мови. Тому якщо мета людини - навчитися спілкуватися, то в цьому випадку комунікативна методика є ефективнішою.

Актуальність нашого дослідження полягає в диференціації класичної та комунікативної методик. Це питання є актуальним через те, що в сучасному світі методик викладання та вивчення англійської мови їх кількість постійно зростає. Тому у людини, що бажає вивчити мову, виникає необхідність вибору методики або курсу.

Аналіз досліджень і наукових публікацій свідчить про те, що проблема методів навчання цікавить багатьох відомих педагогів-практиків, методистів таких як Стронін М.Ф., Ушинський К.Д., Мельник І.М. Сокир А.О., Анікєєва Н.П. та інших.

Метою нашої статті є розгляд та спроба класифікації різних методик вивчення англійської мови, визначення їх принципів та методів їх ефективного застосування на практиці.

У світі все швидко змінюється. Змінюються і методики та технології вивчення англійської мови. Все більше освітніх закладів активно використовують у своїй роботі відеоматеріали, мультимедіа, рольові ігри. Сьогодні вважається, що вивчення мови буде ефективним тільки за умови, що людина отримує задоволення від самого процесу, а не мотивує себе тільки тим, що вивчення мови є необхідністю. Основною метою вивчення англійської мови є не тільки формування та розвиток комунікативної культури людей, які вивчають мову, а й їхнє навчання практичному оволодінню англійської мови. Зараз викладання мови має більш прикладний аніж теоретичний характер.

Змінилася і роль викладача. Викладач-диктатор не в змозі надати студентам свободу вибору, яка необхідна в процесі вивчення англійської мови. На зміну такому викладачеві прийшов викладач-посередник, викладач-спостерігач, наставник. Хоча роль викладача в даному випадку не є головною, його вплив на аудиторію збільшується. Саме викладач є організатором групової взаємодії, тим, хто спонукає студентів спілкуватися між собою. На заняттях студенти більше не обмежені у виборі мовних засобів та мовленнєвій поведінці. Викладач також має можливість вибирати будь-які методи та прийоми навчання – рольові ігри, тренінги, вправи. Зараз, як ніколи, викладач англійської мови має можливість вибору будь-яких навчальних посібників, а також можливість створювати, комбінувати і видозмінювати матеріал виходячи з потреб студентів. Тому в сучасних умовах змінюється і роль викладача. Зараз викладач англійської мови все частіше виступає у ролі партнера та консультанта. Він вже не орієнтується на вивчення застарілих тем, а обирає навчальні ситуації, які близькі учасникам навчального процесу [2; 51].

Розробка плану заняття здійснюється разом з його учасниками під час заняття, а не заздалегідь. Якщо учасникам заняття нецікаво вивчати напам'ять матеріали з історії Великобританії, вивчати тексти, викладач не примушуватиме це робити. Сучасні методи вивчення англійської мови пропонують свободу вибору. Якщо для людини цікавий футбол, кіно чи мистецтво, чому не вивчати ці теми? Адже кожна людина прагне накопичувати знання та досвід, які є важливими саме для неї. Звичайно, англійську мову вивчають різні люди. Тому якщо для когось набагато цікавіше обговорювати спорт і кіно, а не Букінгемський палац і королів з королевами, то для викладача запропоновані студентами теми повинні бути важливішими, ніж застарілі теми підручників.

Підхід до методів викладання англійської мови дуже змінився. Раніше пріоритет надавали класичній або, як її ще називають – фундаментальній методиці викладання англійської мови. Завдань, що використовуються в новій методиці досить аби набути достатньо досвіду в практичній діяльності.

В основі роботи більшості курсів у Великобританії лежить комунікативна методика, інтегрована з деякими традиційними елементами викладання мови. Суть методики полягає у максимальному зануренні студента в мовленнєвий процес, що досягається за допомогою мінімального вживання студентом рідної мови. Головна мета цієї методики - навчити студента спочатку вільно говорити англійською мовою, а потім і думати нею. Відмінною рисою комунікативної методики є те, що студенти не повинні виконувати механічні, однакові тренувальні вправи. Натомість вони більше уваги приділяють роботі з партнером, виконують завдання, метою яких є пошук помилок або порівняння, де задіяні не лише пам'ять, але і логіка. І звичайно ж, одним з найпопулярніших видів вправ є рольова гра [1].

В процесі спілкування під час занять у студентів іноді з'являється потреба звернутися до словника для пошуку необхідного слова або якогось синоніму для того слова, яке вони вже знають. Слід зазначити, що студенти користуються лише англійсько-англійським словником. Незважаючи на той факт, що курси інтенсивного вивчення англійської мови у Великобританії відвідують слухачі з різних країн, словники пропонуються саме англо-англійські, а не англо-українські, – французькі, – італійські тощо. Саме весь набір прийомів допомагає створити англomовне середовище, в якому повинні навчатися студенти: читати, спілкуватися, брати участь у рольових іграх, висловлювати свою думку, робити висновки.

Ці курси орієнтовані не тільки на те, щоб розвивати у студентів мовні знання, але також і на те, щоб розвивати креативність та загальний кругозір студентів. Мова дуже тісно пов'язана з культурними особливостями країни, мова якої вивчається, тому в програму курсів обов'язково входить країнознавчий аспект. Студенти самі зацікавлені в тому, щоб якнайбільше дізнатися про країну, в якій вони знаходяться і мову якої вони вивчають. Викладачі вважають за потрібне надати їм можливість легко орієнтуватися в полікультурному світі. Українці ще не повною мірою зрозуміли важливість і необхідність глобалізації. Але для британців це досить серйозна проблема, вирішення якої вони намагаються знайти вже зараз. Британські методики мають низку своїх відмінностей. Більшість їх розроблено з урахуванням інтеграції традиційних і сучасних методів викладання.

Багаторівневий підхід та диференціація по групам дозволяє кожному учаснику навчитися обмірковувати завдання самостійно і висловлювати свою думку. Це також впливає на кругозір студента, систему його цінностей та само-ідентифікації. Основою британської методики є індивідуальний підхід до студента. Ціль всіх британських методик - розвиток чотирьох мовних навичок: читання, письма, говоріння та аудіювання. При цьому велика увага приділяється використанню аудіо-, відео- та інтерактивним прийомам, де чільне місце займають мовні технології. Британські курси сприяють формуванню навичок, необхідних людині в сучасному житті. Викладання проводиться на базі автентичного матеріалу, також велика увага приділяється стилістиці. Викладачі намагаються навчити живої ситуативної мови на базі прикладів із життя якихось персонажів чи історії країни. Інтенсивні курси вивчення англійської мови у Великобританії відвідують люди, які хочуть вивчити «real English» та отримати лінгвістичну підготовку [2].

Одним з видів активних методів вивчення англійської мови, який застосовується на інтенсивних курсах у Великобританії є рольова гра. Основою рольових ігор є організоване спілкування студентів відповідно з їх роллю та відповідно до ігрового сюжету. Цей вид методики дуже доречний саме при інтенсивному вивченні мови студентами-іноземцями, адже всі вони приїхали з різних країн, мають різний менталітет, різний вік тощо. Такий вид діяльності має на меті не тільки сприяти швидкому та ефективному оволодінню англійською мовою, а й спілкуванню, встановленню дружніх відносин між студентами, невимушеній атмосфері як наслідок, формуванню дружнього колективу. Свідченням цього є гра «Злови м'яч». Суть цієї гри полягає у відпрацюванні лексики студентами. Група із десяти студентів-іноземців ділиться на п'ять команд по дві особи. Кожна команда має своє завдання. Викладач кидає м'яч та оголошує завдання. Команда, яка швидше за інших відреагує та схопить м'яч отримує бал. При цьому якщо команда схопить м'яч заздалегідь або якщо завдання її не стосувалося, втрачає бали. Завдання для команд – швидко встановити слово за заданою тематикою (колір, їжа, країна, спорт, частини мови). Це досить нескладне завдання, але воно вимагає від команд швидкої реакції, співпраці, швидкого сприйняття та розуміння англійських слів.

Також цікавою командною грою є гра «Вгадай слово». Один із учасників команди виходить до дошки, на якій він повинен написати слово, яке пояснює його команда. Кожен із учасників команди намагається пояснити (не називаючи прямо) це слово. Той учасник, який вгадує слово, всі свої припущення пише на дошці. Команда або схвалює написане ним або заперечує. Кожен із учасників команди намагається якомога детальніше описати це слово або допомогти іншому учаснику команди зробити це, якщо йому це не вдається. Таким чином, кожен має можливість висловити свою думку чи допомогти комусь у його висловлюванні. Гра є досить цікавою, адже слова, які потрібно пояснити

команді є неординарними (наприклад, decaffeinated coffee – кава без кофеїну). Втручання викладача у цю гру є мінімальним. Його роль полягає в тому, щоб вигадати якесь цікаве слово для команди і стежити за перебігом гри. Практично весь час гри присвячено розмовній практиці і при цьому не лише ті студенти, які говорять, а й ті, що слухають дуже активні, тому що повинні зрозуміти і запам'ятати репліки своїх партнерів по команді, співвіднести їх з ситуацією, визначити її коректність і виправити або, при необхідності, додати щось своє. При цьому кожен із студентів має можливість відгадувати слова біля дошки, адже після того, як слово відгадується, до дошки виходить інший учасник команди. Саме в процесі такої мовної взаємодії вирішується одне з головних завдань у навчанні – спілкування англійською мовою [3].

Коли студенти приїжджають до Великобританії вивчати англійська мову на інтенсивних мовних курсах, їм пропонують пройти опитування, спрямоване на визначення їх потреб у англійській. Цікаво, що майже всі студенти кажуть, що головна мета їхнього приїзду – спілкування англійською мовою. Занурення у мовне середовище є дуже ефективним методом вивчення англійської. Ще однією з переваг комунікативної методики у вивченні англійської мови на інтенсивних мовних курсах у Великобританії є викладач, який є носієм мови. Інтонація, вимова, коректність - все це студент може перейняти лише від викладача. Однак викладач не є доміантною фігурою уроку, він лише керує навчальною діяльністю, даючи можливість студентам самостійно висловлювати свою думку. Тим самим викладач формує та активує у своїх студентів вміння та навички до творчої та пізнавальної діяльності. Адже, використовуючи комунікативну методику в процесі спілкування зі студентами, викладач сам перебуває у стані професійного розвитку.

Таким чином, можна зробити висновок, що використання комунікативної методики у викладанні англійської мови студентам має

свої переваги над традиційною методикою завдяки активним формам навчання. Студенти, які навчаються за цією методикою, можуть творчо використовувати свої знання, швидко та ефективно вивчати англійську мову та здобувати навички активної мовної практики.

Література:

1. Прокопенко І. Ф., Євдокимов В. І. Сучасні педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник. Х. : Колегіум, 2008. 344 с.
2. Nunnan D. *Learner-Centered English Language Education*. N.Y., Routledge Publ., 2012. pp. 51–52.
3. Hillyard, S. First Steps in CLIL: Training the Teachers. *Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning*. 2011. Vol. 4, no. 2. pp. 1–12.

УДК 656.07+ 658.8

ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВНОГО ЗАКОНУ ЛОГІСТИКИ У ПРАКТИКУ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Практика сучасної педагогіки вищої школи все більш потребує нових, більш ефективних засобів, методик. В останні роки у цьому напрямку були досягнуті значні успіхи: впроваджена найефективніша методика логістики – методика 10-70 (або більш відома студентам як методика 2С70) [1].

Її сама логістика зробила значний крок вперед – у 2020 році був